

jonge koekoeken aan ongeveer 5 M. hoog gezeten op een eiketak en schreeuwend op de manier van een notekraker. Een zwerm van kleine vogeltjes waren bezig hem te voeren. De eigenlijke pleegouders waren daar ook nog bij, maar Ramseyer meent, dat die naar hun gast niet meer omzien, als die uit hun broedgebied zwerft, en dan wordt hij verzorgd door wildvreemden.

Wij hopen dit jaar veel koekoeksnieuws op te doen. Niemand weet ook nog, hoeveel eieren een koekoek per seizoen legt, sommigen zeggen wel twintig, anderen vijf of zes; ik behoor tot de laatsten, maar volstrekke zekerheid hebben we niet. Ook omtrent de veelvuldigheid en de schuwheid van onzen vogel loopen de meeningen sterk uiteen. In de meeste streken van ons land komt de koekoek veelvuldig voor, dikwijls bekommert hij zich weinig om de aanwezigheid der menschen; op Texel, op Walcheren en in 't Naardermeer heb ik ze wel zoo dicht bij mij gehad, dat ik de oogleden kon onderscheiden. Ze komen aan tusschen 25 Maart en 20 April (dit jaar bijzonder laat) en roepen tot half Juli (in 1910 tot den 18^{den}).

Komt, wie verschaft nog wat gegevens?

JAC. P. THJSSE.

DE BOSCHANEMONE.

CH, ze is een heel gewoon plantje, de boschanemone; *maar* een doodgewone plant. We gebruiken zeer dikwijls het woordje *maar*, als we iets alledaagsch, eenvoudig, algemeen — heel gewoon — vinden, en we duiden er, zoo niet bepaald minachting, dan toch geringschatting door aan.

En nu geloof ik, dat het niet volkomen in den haak is, wanneer natuurliefhebbers altijd iets bijzonders, iets zeldzaams moeten hebben, om er zich mee bezig te kunnen houden. Ja, ik geloof zelfs, dat het verkeerd is, als men, te ijverig en vurig jagend naar — laten we maar „rariteiten“ zeggen, — het doodeenvoudige, waaruit niemendal meer te leeren valt, voorbijziet. Want ik geloof ook dit nog, dat de natuurliefhebbers niet in de eerste plaats naar buiten gaan om te studeeren, maar om te genieten. — En daarom kan de boschanemone er zich dan ook wel in verheugen, algemeen geliefd te zijn, daar zij werkelijk te genieten geeft, ze moge dan weinig stof voor studie leveren.

Ja, de boschanemone is een der meest beminde plantjes. Ze ziet er werkelijk ook heel aardig uit; maar toch is *dat* de voornaamste oorzaak niet, waarom ze zoo zeer in ieders gunst staat.

Kijk, we zeggen wel, dat ook de winter allerlei schoons en interessants aanbiedt. We verblijden ons in 't koude seizoen met de mossen, de knoppen en vooral met de paddenstoelen. O neen, we hebben in het triestige wintertij geen klagen, we hebben te genieten van het verborgen leven, dat we dan overal

nog ontdekken en dat anderen — bijna zouden we ze „maar gewone menschen“ willen noemen — voorbijloopen, zonder het te bespeuren, omdat ze niet, als wij, verder kijken dan hun neus lang is. Maar, al verkneuteren we ons 's winters dan ook in de mossen, de knoppen en vooral in de paddenstoelen, — hoe komt het toch, dat we bijna kinderachtig blij zijn met de eerste sneeuwkllokjes, die we vinden? Vanwaar dat genot, als de knoppen ophouden te bestaan, als ze openbreken en het teere groen naar buiten gluurft? Och lieve deugd, we kunnen de paddenstoelen met zoo'n innerlijk genoegen voorbij loopen, wanneer er wilgekatjes bloeien.

Op den winter smalen, dat kunnen en dat willen we niet, maar wij willen

De Boschanemone.

roemen op de lente. Mopperen over kou en regen, en mist en sneeuw, over korte, donkere dagen, dat doen we niet, maar we prijzen met een lachend gezicht den zonneschijn, de lange, lichte voorjaarsdagen. Van het ontwaken, het weer opleven, het weer kleurig en fleurig worden der schepping in de lente, moeten en willen de menschen juichen en ze doen het ook. En elk teeken van herleving der natuur wordt telkens, ieder jaar weer met nieuwe blijdschap begroet. En juist, omdat ze zoo vroeg bloeit, omdat ze „lentebode“ is, ziet men de boschanemone gaarne bloeien, heeft iedereen opmerkzaamheid voor haar, wordt ze door elk naar waarde geschat. Ze zou eens een zomerplant zijn — men liep ze achteloos voorbij. Of, al had men nog een weinig oog voor haar, men zou ze toch

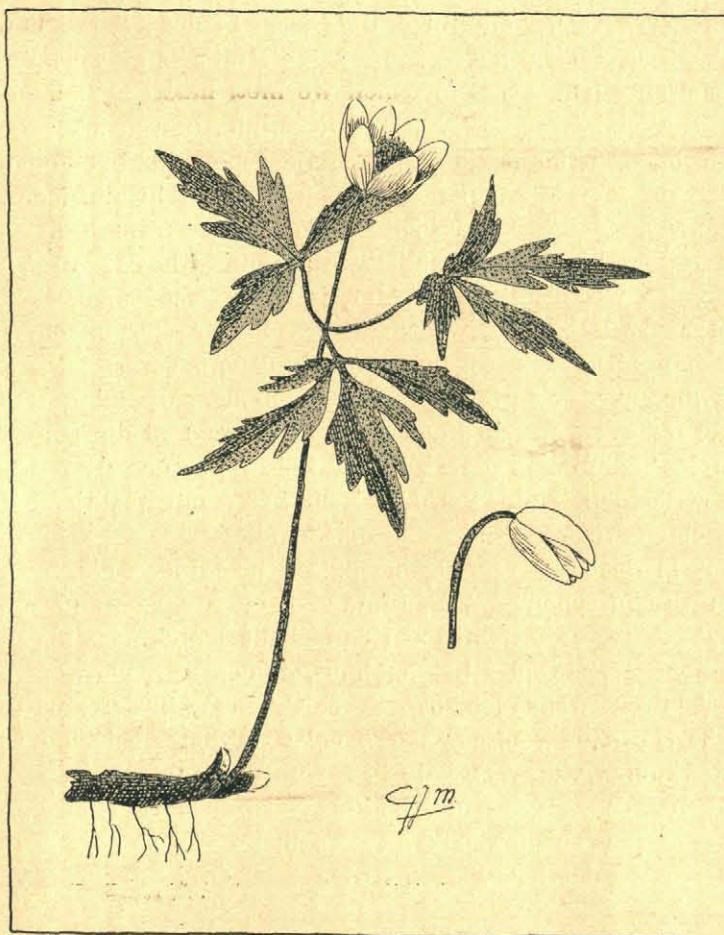
DE BOSCHANEMONE.

7

niet met dat innige welgevallen beschouwen van nu, nu ze een voorjaarsbloempje is.

Zelfs zij, die alle deelen der plant door en door kennen, plukken gaarne het bloempje nog eens af en bekijken het van binnen en buiten, louter om het genoeg, dat het weer mogelijk is dit te doen.

Waar boschanemonen groeien, staan er altijd vele bijeen. Want als ze in

Bloem van de Boschanemone.

den winter boven den grond geheel afgestorven zijn, leeft een onderaardsche stengel, de wortelstok, voort, en die zendt in 't volgende voorjaar nieuwe spruiten naar boven. Die spruiten zien er paars-groen-achtig uit alsof ze van de voorjaarskou eenigszins verkleumd waren. Aan den top er van komen spoedig een drietal toegevouwen bladeren te voorschijn, welke zich echter spoedig al meer en meer uitspreiden, terwijl ze tevens grooter worden en van lieverlede een groene kleur aannemen. Niet lang, of het stengeltje, dat een ietwat paarse kleur behoudt, is getooid met een kransje van drie gesteelde, sierlijk ingespleten, frisch-groene bladeren. Dan

heeft zich intusschen de stengel ook boven den bladerkrans verlengd en draagt een duidelijke, groen-geel-achtig witte bloemknop.

Nu nog een dag of wat en de knop wordt merkbaar grooter, losser en kleuriger. En eindelijk bloeit de boschanemone met haar van buiten wit met paarse, van binnen helder witte bloem. Deze bloem bestaat uitsluitend uit gekleurde kelkblaadjes, in den regel zes; maar, wat het aantal betreft, komen veel afwijkingen

voor; binnen de mooie, witte kelk vallen verscheiden meeldraden met heldergele helmknoppen in het oog, die in 't eerst een verzameling groene stampers verbergen.

Hoe helderder de zonneschijn, des te verder gaan de bloemen open. Regent het, of daalt de avond, dan buigen de bloemblaadjes weer knopvormig samen en ook het steeltje vertoont weer een bocht, net als voor 't ontplooiën der knoppen, de gesloten bloemen hangen met de opening naar beneden. Dat is onder genoemde omstandigheden heel goed, want nu druipt regen of dauw langs den buitenwand van 't bloembekleedsel naar onderen, zonder het stuifmeel te bederven.

En toch zou het, naar het ons voorkomt, niet eens zoo heel erg zijn, als dat stuifmeel eens bedierf. Wel zou er dan van vruchtvorming natuurlijk geen sprake zijn, al zorgden de bijen en hommels er ook netjes voor, dat het pollen behoorlijk op stampers van andere anemonenbloempjes terecht kwam. Maar, waartoe heeft de boschanemone eigenlijk vruchten noodig? De plant bezit in haar wortelstok voldoende waarborg voor haar voortbestaan. En dat ze zich werkelijk door middel van den wortelstok voortplant, is duidelijk op te merken aan de dicht aaneengesloten gezelschappen, waarin we haar bijna altijd aantreffen. Komt er in zoo'n gezelschap niet vaak eenzelfde afwijking van vorm of kleur voor? Zeer dikwijls ziet men b.v. heele boschjes van anemonen, die alle paars zijn en niet wit, zooals de regel 't voorschrijft. 't Is duidelijk, dat al die paarse bloemen van één bloempje afstammen, dat zij, als het ware, een door den wortelstok in den grond verbonden familie vormen. Maar het eerste plantje, het begin der kolonie, is misschien wel uit een zaadje ontkiemd.

De anemone is bij ons in de buurt zeer algemeen. De schoolkinderen brengen er in den bloeitijd bossen van in school, waar juffrouw of meester soms glazen en flesschen en „litermaten” te kort komen om aan al die lentekinderen een behoorlijk plaatsje te kunnen geven. Onder het hakhout, op den berm der wegen, bij slootkanten, in bosschen en weilanden, overal schitteren de heldere, witte sterren met hun gouden hartje in de voorjaarszon; zoodat de donkere bodem er een vroolijk gespikkeld voorkomen van verkrijgt.

En dan tegelijkertijd het eerste groen der berken en elzen te zien en dan daarbij de wilgekatjes te ruiken en dan ook nog een lijster of roodborstje te hooren zingen, ja, dan weten we dat het weer lente is. G. J. MEINEN.

EEN BOOMKLIMMER UIT HET RIJK DER VISSCHEN.

EN smoorheete tropische dag, aan de noordelijke zeekust van ons immergroene, heerlijke eiland Java.

Het is eb. Zacht rollen de golfjes over het grauwe modderstrand, in eindelooze deining leeft de zee; een eeuwig lied van weemoedige melodie stijgt op uit den licht-groenen plas. In de wegdoezelende verte een zeil, een visschersschuit der inboorlingen. Nog verder weg